

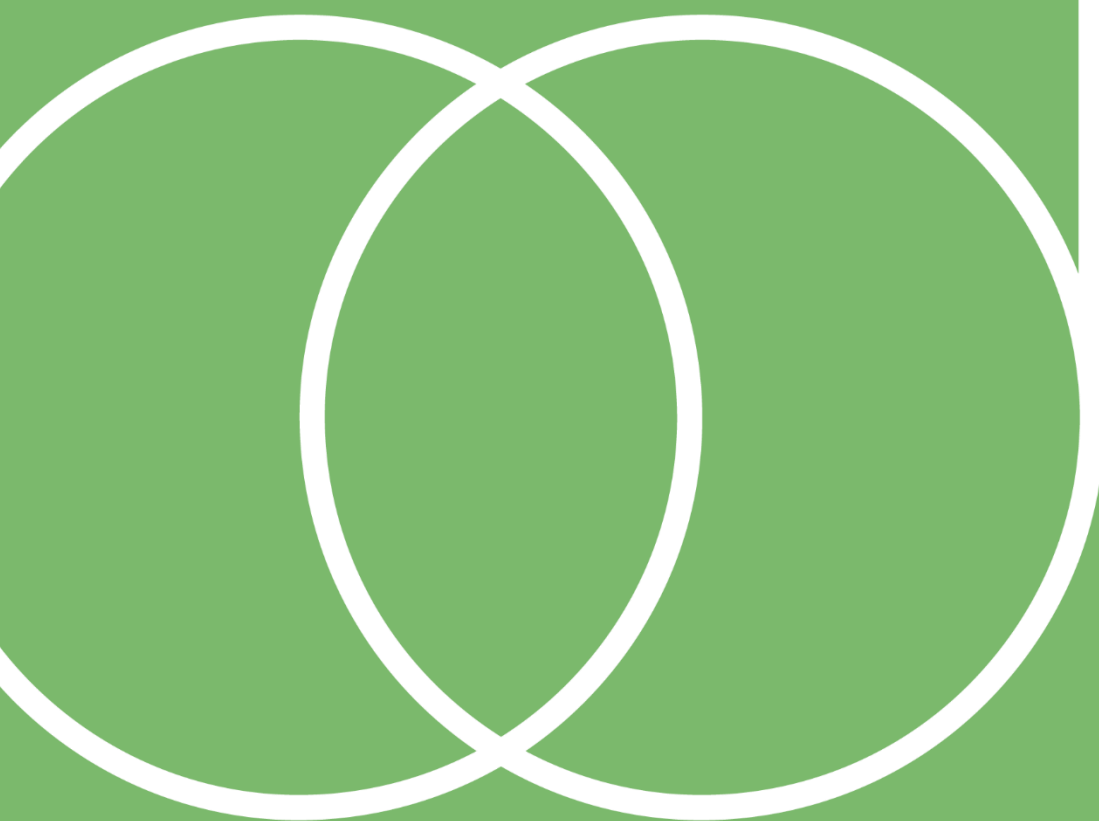
UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

Osnovna šola za odrasle

Izobraževalni program osnovne
šole za odrasle

GLASBENA UMETNOST

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: glasbena umetnost

Predmetnik osnovne šole za odrasle

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

5. razred	6. razred	8. razred
9	9	18

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Silvan Baša, OŠ Franceta Prešerna Kranj; Rebeka Bračič, OŠ Antona Ingoliča Spodnja Polskava; Manca Černe, OŠ Veliki Gaber; Suzana Čopi Stanišič, OŠ Šmarje pri Kopru, Gimnazija Piran; Sonja Devenica, OŠ Bežigrad; Mojca Dolinar, Zavod RS za šolstvo; dr. Ada Holcar, Zavod RS za šolstvo; dr. Barbara Kopačin, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta; Anamarija Krvišek Zavec, OŠ Turnišče.

Podskupina v izobraževalnem programu za odrasle osnovna šola za odrasle:

dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Barbara Kopačin, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta; Danijela Terbižan, GŠ Koper in Ljudska univerza Koper.

JEZIKOVNI PREGLED: Mojca Blažej Cirej

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/osnovna-sola-za-odrasle/2025/Didakticna_priporocila_k_ucnemu_nacrtu_glasbena_umetnost_oso_2025.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI-ID 260806915](#)

ISBN 978-961-03-1453-0 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 248. seji, dne 20. 11. 2025, določil učni načrt glasbena umetnost za izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 248. seji, dne 20. 11. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu glasbena umetnost za izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program za odrasle osnovna šola za odrasle s prilagojenim predmetnikom osnovne šole za odrasle za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovno ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za udeleženske in udeležence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih udeleženci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:

Obvezno

Izbirno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullacum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum ipient veligna tessint laessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

8 Osnovna šola za odrasle | Matematika

Številka strani,
program izobraževanja,
predmet

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui. **SC** (2.2.2.1)
I: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženeec

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequ.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Icillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

- ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint
☐ veligna tessint ☐ laborerat voluptiurem ☐ veligna tessint

9 Osnovna šola za odrasle | Matematika

Pojmi, ki jih udeleženeec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikalne usvojijo udeleženci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

OPREDELITEV PREDMETA

Namen predmeta

Temeljna vodila predmeta

Obvezujoča navodila za učitelja

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Kažipot po didaktičnih priporočilih

Napotki o strukturi didaktičnih priporočil

Splošna didaktična priporočila

Skupno usklajeno besedilo v vseh UN/KZ

Splošna priporočila za vrednotenje znanja

Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta

Izpostavljene so preverjene in učinkovite didaktične strategije za doseganje ciljev in standardov znanja za predmet/področje s poudarkom na aktivni vlogi udeleženca.

TEMA

TEMA

TEMA

Izpostavljene so posebnosti, vezane na konkretno temo v povezavi z znanji znotraj predmeta in v povezavi z drugimi predmeti.

Ime teme

Opis teme

Dodatna pojasnila k temi

Didaktična priporočila za temo

IME SKUPINE CILJEV

IME SKUPINE CILJEV

Za posamezne načine izkazovanja znanja se lahko oblikuje nabor opisnih kriterijev. Ti so v pomoč udeležencu in učitelju v učnem procesu s ciljem izboljšati znanje (primeri kriterijev uspešnosti) in oblikovati kriterije ocenjevanja.

Cilji

Standardi znanja

Termini

Didaktična priporočila za skupino ciljev

Dodatno so poudarjene določene usmeritve, ki se nanašajo le na cilje znotraj teme: didaktične strategije, oblike dela, primeri dejavnosti in nalog, prilagoditve, učni pripomočki itd.

Priporočeni načini izkazovanja znanja

Priporočeni načini, kako udeleženci izkažejo znanje, tako v fazi učenja kot tudi pri ocenjevanju. Poudarek je na vpogledu v celovito doseganje obravnavanih ciljev, ne le tistih, ki so najlažje merljivi (npr. s pisnim preizkusom).

Opisni kriteriji

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

PRILOGE

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	9
Namen predmeta.....	9
Temeljna vodila predmeta	9
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	10
Kažipot po didaktičnih priporočilih	10
Splošna didaktična priporočila	11
Splošna priporočila za vrednotenje znanja	13
Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta	15
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	18
GLASBENI JEZIK	19
VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....	28
Didaktična priporočila.....	28
Glasbeni jezik	28
PRILOGE	30

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen predmeta glasbena umetnost je omogočiti udeležencu doživljanje in spoznavanje glasbene dejavnosti z izvajanjem, poslušanjem in ustvarjanjem. Učni proces temelji na razvijanju glasbene komunikacije, s katero udeleženci celostno spoznavajo glasbo v njenih različnih vrstah ter prostorskih in časovnih razsežnostih. Iz ciljne in procesno-razvojne naravnosti udeleženci pri predmetu razvijajo glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja.

Poleg tega spodbuja razvoj kulturnih potreb in estetskih vrednot, kritično mišljenje, ozaveščenost o družbeni in socialni vlogi glasbe ter oblikovanje lastne kulturne identitete.

Eden najpomembnejših gradnikov predmeta je ohranjanje in spoznavanje slovenske glasbene umetnosti in kulture.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Učitelji ob upoštevanju razvojnih značilnosti udeležencev in njihovih interesov avtonomno izbirajo glasbene vsebine za izvajanje, ustvarjanje in poslušanje, s katerimi uresničujejo cilje *glasbenega jezika*. Udeleženci z glasbenimi dejavnostmi izkustveno razvijajo glasbene sposobnosti in spretnosti, gradijo pojmovne mreže, spoznavajo glasbeno literaturo, ustvarjalce in poustvarjalce ter razumejo glasbeni simbolni sistem in elemente glasbenega oblikovanja.

Procesni učni cilji se s premišljenim izborom glasbenih vsebin razširjajo in poglobljajo, njihovo uresničevanje pa spodbujamo tudi z vključevanjem šolskega okolja v glasbeno-kulturna okolja in z neposrednim stikom z umetniki.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka ***Splošna didaktična priporočila*** in ***Splošna priporočila za vrednotenje znanja*** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrd>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/f68315>)) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek ***Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta*** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka ***Didaktična priporočila za temo*** in ***Didaktična priporočila za skupino ciljev*** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka ***Priporočeni načini izkazovanja znanja*** in ***Opisni kriteriji***, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje in usvajanje znanja ter optimalen psihofizični razvoj udeležencev prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje in učni proces graditi na predznanju ter izkušnjah udeležencev. Pri tem upošteva:

- » obseg ur, ki je manjši od programa redne OŠ,
- » strnjen obseg tem in skupin ciljev,
- » položaj in ugotovljene izobraževalne potrebe v osebni izobraževalni načrtu udeležencev.

V ta namen v učnem procesu uporablja različne izvedbene modele (v živo, na daljavo ali kombinirano, sočasno, asinhrono, učenje s pomočjo ogleda posnetkov itd.) in raznolike didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi udeležencem izobraževanja omogoča aktivno sodelovanje pri učnih urah in tudi uspešno samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne, poklicne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega udeleženca, učne skupine ali oddelka. Ob tem udeležencem izobraževanja daje najrazličnejše oblike učne podpore, npr. možnost pogovornih ur v živo ali na daljavo, možnost dodatne strokovne pomoči v sodelovanju z drugimi strokovnimi delavci, ko to prispeva k uspešnosti udeleženca.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja spoštljivo in varno ozračje v učni skupini: medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj poklicnih interesov, različnih potencialov in morebitnih talentov;
- » udeležence aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje (starosti in izkušnjam udeležencev primerno) in organizira samostojno učenje (individualno, v dvojicah, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » udeležencem omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » v učnem procesu prepozna in upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe udeležencev;
- » udeležencem postavlja ustrezno zahtevne in relevantne učne izzive (npr. glede na delo, ki ga opravljajo) in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri udeležencih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » učni proces prilagaja ugotovitvam sprotnega spremljanja in preverjanja dosežkov udeležencev;

- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji (npr. modularni pristop);
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta udeležencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje znanja/zmožnosti ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medsebojnega učenja in povratne informacije med udeleženci,
- » namena in poteka ocenjevanja znanja.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo udeležence k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju, reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Glede na potencialne potrebe in motivacijo udeležencev smiselno načrtuje učne dejavnosti za razvijanje ustvarjalnosti, inovativnosti, kritičnega mišljenja in drugih prečnih veščin. Učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe udeležencev, opredeljene v osebni izobraževalni načrtu (OIN), v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju samostojnega in domačega dela udeležencev in njihovega dela na daljavo, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za osmišljanje izobraževanja, predvsem pa za razvijanje interesov in potencialov udeležencev ter njihovih talentov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost udeležencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, udeležencev z učnimi težavami, priseljencev ter udeležencev iz manj spodbudnega socialnega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki udeležencem iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v osebnih izobraževalnih načrtih načrtovane prilagoditve učnega procesa za udeležence iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja udeležencev skozi celotni učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju znanja (ugotavljanje predznanja in znanja udeleženca na vseh stopnjah učenja) kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj načrtuje učni proces v skladu z osebnim izobraževalnim načrtom udeleženca, na temelju katerega kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega udeleženca, mu daje kakovostne povratne informacije in ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja njegov napredek. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na podlagi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na poklicni interes, zmožnosti in potrebe posameznih udeležencev ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti učnega procesa, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako udeleženec dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja udeleženca, k doseganju ciljev na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje življenjskih problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;

- » je naravnano na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira udeleženčevo razumevanje učnih vsebin ter predlaga rešitve za odpravljanje vzrokov za nerazumevanje in napačne predstave;
- » udeleženca spodbuja k premislekom o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost in uspešnost sodelujočencev po načelih kritičnega prijateljstva;
- » udeležencu sproti daje kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve in konkretne napotke za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj omogoči udeležencu, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je udeleženec spoznal v procesu učenja. Pri tem si prizadeva zagotoviti optimalne pogoje za izkazovanje znanja, tako da upošteva potrebe udeleženca, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve, opredeljene v osebni izobraževalni načrtu.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin, zajetih v ciljih učnega načrta, jih pa pri udeležencu sistematično spodbuja, razvija, spremlja ter mu o njih daje povratno informacijo.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi in pojasni udeležencu. Če udeleženec v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi udeleženec izkaže svoje znanje. Izdelki in dejavnosti, ki jih učitelj ocenjuje naj bodo povezani z interesi in življenjskim kontekstom udeleženca. To pomeni, da si udeleženec lahko izbere tematiko izdelka ali dejavnosti skozi katero bo izkazoval svoje znanje in spretnosti.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt predmeta glasbena umetnost v osnovni šoli za odrasle usmerja učitelja pri izboru učnih strategij oziroma k ciljem usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz temeljnih didaktičnih načel ter interesov in potreb udeležencev. Pouk glasbe izvaja ob upoštevanju načel umetniške in kulturne vrednosti, razvojne stopnje udeležencev, njihovih individualnih potreb, znanstvenih (strokovnih) izhodišč, načel sistematičnosti in postopnosti, nazornosti, življenjske bližine, trajnosti znanja, sposobnosti in navad, socialne integracije, zagotavljanja uspeha ter ekonomičnosti.

Učitelj upošteva različne ravni glasbenih izkušenj in predznanj udeležencev, ki izhajajo iz njihovega neformalnega in spontanega glasbenega učenja ter morebitnega izobraževanja v glasbenih šolah. Poleg uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij in glasbenih metod učenja v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi izven njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki na avtentičnih prizoriščih pomembno širijo njihovo glasbeno znanje, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbeno znanje in spoznanja prispevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetniške glasbe, udeleženci širijo svoje znanje ter spoznavajo raznovrstnost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovem prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom udeležencev. Cilji se nadgrajujejo iz razreda v razred, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno vertikalno od prvega do tretjega vzgojno-izobraževanega obdobja. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev. Cilji s področij vrednotenja in sodelovalnih veščin nimajo pripadajočih standardov, zato dosežkov udeležencev na tem področju ne ocenjujemo.

V vsakem razredu se uresničujejo vsi cilji *glasbenega jezika*, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo. Glasbene dejavnosti naj bodo smiselno vključene v posamezno učno uro, pri tem pa naj bo razvidna rdeča nit učnega procesa. V daljšem časovnem obdobju učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih razredih.

Strokovni termini so zapisani tam, kjer se prvič pojavijo, omenjajo ali obravnavajo. V naslednjih razredih se dosledno uporabljajo in nadgrajujejo.

Diferenciacija, individualizacija in formativno spremljanje znanja

Pouk glasbe ponuja oblike, metode in didaktične pristope, ki sami po sebi ustvarjajo pogoje za diferenciacijo in individualizacijo. Učitelj s premišljenim izborom glasbenih vsebin prilagaja raven zahtevnosti zmoglostim udeležencev. Delo lahko individualizira tudi znotraj posamezne glasbene vsebine: glasbeno nadarjenemu udeležencu ponudi bolj samostojne oziroma solistične vloge (npr. kot pevec ali instrumentalist), skupini udeležencev s podobnimi izkušnjami omogoči sodelovanje v manjših zasedbah, udeležencem, ki potrebujejo več podpore, pa dejavnosti v večjih skupinah. Cilje načrtuje tako, da spodbuja samostojnost udeležencev pri izvajanju, poslušanju in ustvarjanju.

Glasbeni pouk, osredinjen na udeleženca, od učitelja zahteva stalno didaktično ustvarjalnost pri oblikovanju učnega procesa, v katerem udeleženec postopoma prevzema odgovornost za lastno učenje in učne dosežke. Učitelj pri udeležencu spodbuja sodelovalno učenje in timsko delo, v okviru katerih udeleženec praktično in teoretično raziskuje glasbo in rešuje avtentične, problemske naloge.

Delo z udeleženci z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj prek inkluzivne prakse ustrezno prilagaja poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za udeležence z učnimi težavami, udeležence s posebnimi potrebami, nadarjene udeležence, priseljence in tujce ter udeležence iz manj spodbudnega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, časovno razporeditev in rabo didaktičnih pripomočkov z namenom doseganja oziroma preseganja ciljev in standardov znanja. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na napredek udeležencev.

Osnovno izhodišče učiteljevega delovanja v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju je spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti udeležencev, ob hkratni vzpostavitvi lastne inkluzivne poučevalne prakse. Takšno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti edinstvenih posameznikov. To zahteva oblikovanje vzgojno-izobraževalnega procesa, ki omogoča enakovredno vključevanje vseh udeležencev glede na njihove potrebe.

Medpredmetno povezovanje

Učitelj uresničuje horizontalno in vertikalno medpredmetno povezovanje, tako z vidika procesov učenja kot tudi vsebin in pojmov. Povezovanje vzpostavlja v čim večji možni meri s timsko obliko dela ter s prožno organizacijo učnih ur.

Vrednotenje, preverjanje in ocenjevanje znanja

Široko zastavljeni cilji in standardi znanja učitelju omogočajo avtonomijo pri načrtovanju in izvedbi pouka. Iz ciljev, ki jih je mogoče objektivno preveriti, so izpeljani standardi znanja. Cilji s

področja doživljanja, razvoja pozornosti in vrednotenja nimajo pripadajočih standardov, zato dosežkov udeležencev na teh področjih ne ocenjujemo. Standardi znanja se uresničujejo z vzgojno-izobraževalnim delom v živo, z medsebojnim prepletanjem tem, ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov učitelj upošteva individualne značilnosti glasbenega razvoja udeležencev.

Učitelj preverja in ocenjuje dosežke glasbenih dejavnosti, ne samo faktografsko znanje ter vrednoti dosežke glasbenega učenja, ne pa prirojenih sposobnosti (npr. slušne občutljivosti). Predvsem pa ocenjuje udeležencevo znanje pri glasbenih dejavnostih, ne le s pisnimi preizkusi.

Skupni cilji

Cilji predmeta glasbena umetnost podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti (gl. didaktična priporočila pri temi Glasbeni jezik).

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

GLASBENI JEZIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Glasbeni jezik je sistem glasbenih simbolov, pojmov, zakonitosti in pravil, ki omogočajo glasbeno izražanje in komunikacijo. Predstavlja temeljno orodje sporazumevanja z glasbo ter pomemben del identitete posameznika, kulture in naroda. Udeleženec glasbeni jezik spoznava praktično, z izvajanjem, ustvarjanjem in poslušanjem. Cilji so usmerjeni v poglobljanje glasbenih sposobnosti (posluh, zbranost, spomin), izpopolnjevanje spretnosti (glasovni obseg, pevska tehnika, tehnika igranja na glasbila) ter v razširitev pojmovnih mrež, konceptov in znanj s področja temeljnih značilnosti glasbe (glasbene prvine, glasbene oblike, izvajalska sredstva in sestavi, glasbeni slogi, žanri in zvrsti). S tem udeleženec razvija razumevanje, analizira in vrednoti glasbene vsebine ter krepi zmožnost glasbenega mišljenja in izražanja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Učitelj kritično pregleduje didaktično gradivo, dostopno v različnih informacijskih virih, ter ob njem razvija lastno učno gradivo za avtentično učenje glasbenega jezika z izvajanjem, poslušanjem in ustvarjanjem.

V vsakem razredu uresničujemo vse cilje teme *glasbeni jezik*, pri čemer učitelj cilje načrtuje uravnoteženo z izvajanjem, poslušanjem in ustvarjanjem ob in v glasbi. Posamezni tematski sklop učitelj opredeljuje glede na prevladujoče procese ter cilje učenja in poučevanja, pri čemer se glasbene dejavnosti medsebojno prepletajo in povezujejo. V daljšem časovnem obdobju učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz udeležencevih usvojenih spretnosti in znanj iz predhodnih razredov. Cilji s področja vrednotenja in sodelovalnih veščin nimajo pripadajočih standardov znanja, zato dosežkov udeležencev na tem področju ne ocenjujemo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Poučevanje **glasbenega jezika** temelji na izkustvenem učenju, pri katerem udeleženci glasbene vsebine usvajajo z aktivnim izvajanjem, poslušanjem in ustvarjanjem. Pomembno je, da učitelj ustvarja učne situacije, ki temeljijo na pridobivanju konkretnih glasbenih izkušenj, saj to omogoča razvoj glasbenega mišljenja in razumevanja. Posamezne glasbene vsebine, strokovne termine in glasbene zakonitosti udeleženci urijo s ponavljanjem, vajo, utrjevanjem in pogosto rabo v glasbeni komunikaciji, s čimer širimo pozornost in glasbeni spomin udeležencev.

Petje ima pri tem osrednjo vlogo. Udeleženci s skupinskim petjem razvijajo pevsko tehniko, poslušanje, usklajenost v intonaciji in ritmu ter občutek za interpretacijo. Ob petju udeleženci razvijajo higieno glasu in spoznavajo zdrav način petja, prilagojen lastnim glasovnim zmožnostim ter razvojnim značilnostim.

Z **ritmično izreko** izštevank, rim in ritmiziranih besedil udeleženci razvijajo občutek za metrum in artikulacijo.

Igra na glasbila udeležencem omogoča razvoj koordinacije, glasbenega posluha, ritmičnega zaznavanja in glasbenega spomina. Dejavnost vključuje igranje na razna glasbila (telesna, improvizirana, ljudska ali Orffova) in poteka samostojno ali v kombinaciji s petjem, ritmično izreko, plesom ali poslušanjem glasbe. Udeleženci tehniko igranja usvajajo prek raziskovanja, imitacije ali ob uporabi notnega zapisa, pri čemer se spodbuja tudi skupinska usklajenost in pozornost do zvočnega izraza.

Poslušanje glasbe je temeljni proces oblikovanja aktivnega poslušalca, ki zna glasbo zaznavati, doživeti, razumeti in vrednotiti. Poslušanje mora biti načrtovano, postopno in večkratno, podprto z doživljajskimi ter analitičnimi nalogami. Izbor glasbenih del mora biti kakovosten, tako po izvedbi, zvočni sliki kot vsebinski vrednosti, in prilagojen starosti ter interesom udeležencev. Izbor glasbenih vsebin naj bo različen po glasbenih zvrsteh, slogih, oblikah, izvajalcih, obdobjih in krajih nastanka. Udeleženci ob poslušanju razvijajo občutek za tonsko višino, zvočno barvo, glasbene prvine in oblike ter izvajalska sredstva. Poslušalska izkušnja se pogloblja z aktivnimi odzivi, kot so gibanje, igranje na glasbila, vizualno izražanje zaznav ali ustvarjanje ob glasbi. Tak način poslušanja utrjuje glasbeni spomin in omogoča povezovanje z drugimi umetnostnimi ter splošnoizobraževalnimi področji.

Ustvarjanje z glasbo ali ob glasbi z improvizacijo, oblikovanjem lastnih glasbenih vzorcev ali zvočno interpretacijo pesmi in besedil krepí udeležencevo samostojnost ter domišljijo. Vključevanje različnih izraznih sredstev, kot so glas, telo, gib, likovno ustvarjanje in različna glasbila, omogoča razvoj glasbene ustvarjalnosti ter poglobljeno razumevanje izraznih možnosti glasbenega jezika.

Medpredmetno povezovanje z drugimi predmetnimi področji, kot so slovenščina, likovna umetnost, družba in zgodovina, omogoča udeležencem celostno razumevanje kulturnih in umetniških pojmov ter poglobljeno doživljanje glasbene umetnosti. Glasbeni jezik tako postane most med vsebinami in disciplinami, kar krepí medsebojno povezanost znanj in odpira prostor za raziskovanje umetnosti kot celote.

Sodobni pouk vključuje tudi uporabo **digitalnih orodij**, ki omogočajo raziskovanje glasbenih vsebin, snemanje, ustvarjanje in poslušanje ter bogatijo učni proces z ustvarjalnimi pristopi. Udeleženci z njihovo uporabo razvijajo digitalne kompetence, hkrati pa se vzpostavlja povezava med tradicionalnimi in sodobnimi oblikami glasbene pismenosti.

V procesu **vrednotenja** je ključno, da učitelj sistematično spremlja napredek udeležencev pri razvijanju glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanja. Vrednotenje ne vključuje estetskih in odnosnih vidikov, temveč se osredotoča na opazovanje in refleksijo napredka pri izvajanju,

poslušanju in ustvarjanju. Evalvacija naj bo sprotne in formativna ter naj vključuje tudi samorefleksijo udeležencev in njihovo sodelovanje pri evalvaciji lastnega napredka.

Poseben poudarek je treba nameniti tudi neposrednemu stiku z **živo glasbo**. Udeleženci naj obiskujejo glasbene dogodke, kot so koncerti, opere in baleti, saj ti omogočajo avtentično doživetje glasbenih izvedb, razvijajo občutek za kulturno vedenje ter spodbujajo zavedanje o vlogi poslušalca pri sooblikovanju glasbene izkušnje. Pred obiskom dogodkov učitelj udeležence na to primerno pripravi, da lahko glasbo spremljajo pozorno, odprti za umetniško doživetje.

Nenazadnje pouk glasbenega jezika vključuje tudi vzgojo za **zvočno ekologijo**. Udeležence učimo spoštovanja tišine, zmanjševanja hrupa in zavestnega oblikovanja ustreznega zvočnega okolja. S tem razvijamo občutljivost za kakovost zvočnega prostora, kar pomembno prispeva k celostnemu razumevanju vloge zvoka v vsakdanjem življenju in umetnosti.

Skupni cilji

Cilji predmeta glasbena umetnost podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

V okviru pouka glasbene umetnosti udeleženec:

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

- » spoznava ^{SC} (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika ^{SC} (1.1.2.2);
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi ^{SC} (1.1.4.1);
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo ^{SC} (1.1.5.1);
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje ^{SC} (1.3.1.1);
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje ^{SC} (1.3.4.2);
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto ^{SC} (1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov ^{SC} (2.1.3.1);
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost ^{SC} (2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

- » razvija samozavest in samospoštovanje ^{SC} (3.1.2.2);
- » glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost ^{SC} (3.1.4.1) in sprostitvev ^{SC} (3.2.3.2);
- » z gibalnimi dejavnostmi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja ^{SC} (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja ^{SC} (3.2.4.1);
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja ^{SC} (3.3.2.1) in sodelovalne veščine ^{SC} (3.3.3.1).

Digitalna kompetentnost

- » pri iskanju informacij o glasbi ^{SC} (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo ^{SC} (4.2.1.1), ^{SC} (4.3.1.1).

Podjetnost

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov ^{SC} (5.1.2.1), ^{SC} (5.3.1.1);
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev ^{SC} (5.3.5.2).

CILJI

Udeleženec:

- 🔵: razvija pozitiven odnos do glasbenih dejavnosti (izvajanja, poslušanja, ustvarjanja) in raznovrstnega repertoarja glasbenih del ter spoznava pomen glasbe za zdravje in dobro počutje; ^{SC} (1.3.1.1 | 3.2.3.2 | 3.2.4.1)
- 🔵: z izvajanjem, poslušanjem in ustvarjanjem spoznava zakonitosti glasbenega jezika (glasbene prvine, izvajalska sredstva in sestavi, glasbene oblike), razvija glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja ter glasbeni spomin; ^{SC} (1.1.5.1 | 1.3.5.1 | 1.1.2.2 | 2.1.3.1)
- 🔵: pogloblja znanja o slovenski ljudski glasbeni dediščini in razume njen pomen v kontekstu trajnostnega ohranjanja kulturne identitete; ^{SC} (1.3.2.1 | 2.4.2.1)
- 🔵: razvija sposobnost vrednotenja glasbenih dosežkov na področju izvajanja, poslušanja in ustvarjanja, krepi sodelovalne veščine in presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev; ^{SC} (3.3.3.2 | 5.3.5.2)
- 🔵: **Izvajanje:** poje raznovrsten pevski repertoar – ljudske in umetne pesmi, domačega in tujega izvora; ^{SC} (1.3.2.1 | 3.1.2.2)
- 🔵: izvaja ritmizirana besedila in nadgrajuje zanesljivost ritmične izreke; ^{SC} (1.1.4.1)
- 🔵: igra spremljave, instrumentalne dele in celote, pri čemer usvaja tehniko igranja; ^{SC} (1.1.4.1)
- 🔵: spoznava in uporablja pojme s področja glasbenega opismenjevanja ter razvija osnovno orientacijo v glasbenem zapisu; ^{SC} (1.1.2.1 | 1.1.2.2 | 1.1.4.1)

O: Poslušanje: pozorno posluša, slušno spoznava in prepoznava izbrani repertoar glasbenih del vokalne, instrumentalne in vokalno-instrumentalne, ljudske in umetne, slovenske in tuje glasbe ter glasbe različnih stilov, žanrov in zvrsti;

SC (1.3.1.1 | 3.3.2.1)

O: pri glasbenih dejavnostih (npr. iskanju informacij o glasbi, izbiri glasbe, poslušanju, ustvarjanju, urejanju in deljenju glasbenih vsebin) smiselno in varno uporablja digitalno tehnologijo;

SC (4.1.1.1 | 4.2.1.1 | 4.3.1.1)

O: Ustvarjanje: v glasbi raziskuje, pevsko in instrumentalno dopolnjuje glasbene vsebine in ustvarja spremljave ter krajše glasbene vsebine;

SC (1.3.4.2 | 3.1.4.1 | 5.1.2.1)

O: glasbena doživetja in zaznave izraža z izraznimi sredstvi drugih umetniških zvrsti (likovno, besedno, gibalno, plesno, uprizoritveno).

SC (3.2.1.2 | 5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Udeleženec:

- » skozi glasbene dejavnosti izkaže razumevanje glasbenega jezika (glasbene prvine, glasbene oblike, izvajalska sredstva in sestave) in poznavanje slovenske ljudske glasbene dediščine;
- » zapoje raznovrstni pevski repertoar;
- » izvede ritmizirana besedila;
- » zaigra spremljave, instrumentalne dele in celote;
- » uporabi pojme s področja glasbenega opismenjevanja ter izkaže osnovno orientacijo v glasbenem zapisu;
- » prepozna in poimenuje izbrana glasbena dela;
- » dopolni glasbene vsebine, ustvari spremljave ali krajše glasbene vsebine;
- » glasbena doživetja in zaznave izrazi z izraznimi sredstvi drugih umetniških zvrsti.

TERMINI

- ZNAČILNOSTI GLASBE, IZVAJALSKA SREDSTVA in SESTAVI: ljudska glasba (ljudska pesem, ljudski ples, ljudska glasbila), umetna glasba, popularna in narodno-zabavna glasba, muzikal; družine glasbil (po načinu izvajanja); vrste glasbe (vokalna, instrumentalna, vokalno-instrumentalna glasba), orkester, zbor; himna (slovenska, evropska); glasbeni poklici, glasbene ustanove (v šolskem okolju, nacionalne)
- GLASBENO OPISMENJEVANJE: notno črtovje,

violinski ključ, končaj, taktnica; tonsko trajanje, pavza; ritem, melodija • OBDOBJA: barok, klasicizem, romantika • GLASBENE OBLIKE: koncert, opera, balet, samospev

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Predlogi tematskih sklopov in glasbenih vsebin po razredih

V PETEM RAZREDU udeleženci s pomočjo glasbenega jezika preučujejo slovensko ljudsko dediščino, spoznavajo vloge ljudske glasbe, plesa in glasbil. S tem krepijo kulturno identiteto in povezanost z domačim okoljem ter hkrati spoznavajo razlike med ljudsko in umetno glasbo. Teoretično znanje povezujejo z izkustvenim doživljanjem glasbe, pri čemer uporabljajo simbolni jezik glasbe, zlasti notno črtovje ter druge glasbene simbole (npr. tonska trajanja, pavze), povezane z glasbenim opismenjevanjem. Udeleženci razvijajo sposobnost povezovanja zapisanega in slišanega ter prepoznavanja čustvenih in izraznih razsežnosti glasbe. Poleg tega spoznavajo pomen glasbenih ustanov in poklicev, kar omogoča povezavo z realnim svetom glasbene kulture.

Priporočena skupina terminov: ljudska glasba (ljudska pesem, ljudski ples, ljudska glasbila), umetna glasba, glasbene ustanove (v šolskem okolju, nacionalne); glasbeni poklici, notno črtovje, violinski ključ, končaj, taktnica; tonsko trajanje, pavza; ritem, melodija.

V ŠESTEM RAZREDU udeleženci vstopajo v svet glasbene različnosti, kjer spoznavajo različne vrste glasbe glede na način izvajanja in sestavo izvajalcev. Razločevanje med vokalno, instrumentalno in vokalno-instrumentalno glasbo jih vodi k prepoznavanju različnih zasedb, od manjših komornih skupin do orkestra. S tem razvijajo razumevanje vlog posameznih glasbil in pevskih glasov ter širijo znanje o družinah glasbil. Prepoznavajo značilnosti zborov in različnih instrumentalnih sestavov, kar prispeva k njihovem razumevanju zvočne in izrazne pestrosti glasbe. Udeleženci razvijajo tudi občutek za strukturo glasbenih del in se seznanjajo s koncertnim bontonom kot delom glasbene kulture. S praktičnimi dejavnostmi (petje, igranje na glasbila, gibanje) razvijajo poslušalske in izvajalske sposobnosti, s čimer gradijo temelje za poglobljeno razumevanje glasbe.

Priporočena skupina terminov: družine glasbil (po načinu izvajanja); vrste glasbe (vokalna, instrumentalna, vokalna-instrumentalna glasba), orkester, zbor; himna (slovenska, evropska).

Udeleženci **V OSMEM RAZREDU** razširijo svoje znanje na obdobja baroka, klasicizma in romantike, pri čemer prepoznavajo glasbene značilnosti posameznih obdobij. Seznanijo se z glasbenimi oblikami, kot so glasbeno gledališče (opera, balet) in samospev. Udeleženci raziskujejo različne glasbene zvrsti, kot so popularna in narodno-zabavna glasba ter muzikal. Pri tem prepoznavajo vlogo glasbe kot medija za izražanje sodobnih družbenih in kulturnih vsebin.

Priporočena skupina terminov: barok, klasicizem, romantika; koncert, opera, balet, samospev; popularna in narodno-zabavna glasba, muzikal.

Priporočeni seznam slovenskih ljudskih/ponarodelih pesmi za razredno petje, razvrščenih po abecednem redu: *Adlešičko kolo, Barčica po morju plava, Dekle je po vodo šlo, En hribček bom kupil, Izidor ovčice pasel, Jaz pa pojdem na Gorenjsko, Kje so tiste stezice, Lipa zelenela je, Marko skače, Moja mati kuha kafe, Na planincih sončece sije, Ob bistrem potoku je mlin, Pleši, pleši črni kos, Po Koroškem po Kranjskem, Regiment po cesti gre, Sen jo vido gore, dole, Škrjanček poje, žvrgoli, Tri tičice.*

Priporočeni seznam glasbenih del za poslušanje vključuje dela slovenske in svetovne glasbene dediščine. Učitelj seznam dopolni s svojimi primeri, samostojno ali skupaj z udeleženci. Priporočeno je večkratno poslušanje istega dela, s čimer udeleženci poglobljajo glasbeno zaznavo. Dela so razvrščena po abecednem redu priimkov skladateljev, ločeno glede na vrsto glasbe:

1. Instrumentalna glasba

Johann Sebastian Bach: *Toccata in fuga v d-molu*, BWV 565

Johann Sebastian Bach: *Suita za orkester št. 2*, BWV 1067, *Badinerie*

Ludwig van Beethoven: *Simfonija št. 9 v d-molu*, op. 125/Finale

Ludwig van Beethoven: *Sonata za klavir št. 14 v cis-molu*, op. 27 (V mesečini)

Ludwig van Beethoven: *Simfonija št. 5 v c-molu*, op. 67

Johannes Brahms: *Madžarski plesi*

Frédéric Chopin: *Valček op. 64, št. 1 (Minutni)*

Antonín Dvořák: *Simfonija št. 9, Iz Novega sveta*

Edvard Grieg: *Peer Gynt, Suita št. 1*, op. 46: 1. *Jutro*, 4. *V dvorani gorskega kralja*;

Georg Friedrich Händel: *Glasba za kraljevi ognjemet*, HWV 351

Joseph Haydn: *Simfonija št. 94 v G-duru*, Hob I/94, 2. stavek: Andante (Presenečenje)

Franz Liszt: *Madžarska rapsodija za klavir št. 2*

Felix Mendelssohn-Bartholdy: *Sen kresne noči, Poročna koračnica*

Wolfgang Amadeus Mozart: *Serenada št. 13 za godala* (Mala nočna glasba), K525

Wolfgang Amadeus Mozart: *Sonata za klavir št. 11 v A-duru*, K331, 3. *Alla turca*

Niccolò Paganini: *Capriccio za violino solo, št. 24, op. 1*

Modest Petrovič Musorgski: *Slike z razstave, Bydlo, Promenada*

Maurice Ravel: *Bolero*

Nikolaj Rimski-Korsakov: *Čmrljev let*

Bedřich Smetana: *Moja domovina, 2. Vltava*

Johann Strauss ml.: *Na lepi modri Donavi*

2. Vokalna glasba

Jakob Aljaž: *Oj, Triglav, moj dom*

Benjamin Ipavec: *Domovini*

Gustav Ipavec: *Slovenec sem*

Davorin Jenko: *Lipa*

Stanko Premrl: *Zdravljica*

Miroslav Vilhar: *Po jezeru*

3. Vokalno-instrumentalna glasba

Carl Orff: *Carmina Burana*

Franz Schubert: *Erlkönig*, op. 1, D 328

4. Opera, balet

Peter Iljič Čajkovski: *Hrestač, Ples sladkorne vile*

Wolfgang Amadeus Mozart: Čarobna piščal, duet Papagene in Papagena, arija Kraljice noči

Jacques Offenbach: *Hoffmanove pripovedke*, duet *Lepa noč, ljubezni noč* iz 3. dejanja (*Barkarola*)

Giacomo Puccini: *Viljem Tell* – uvertura

Gioacchino Rossini: uvertura k operi *Viljem Tell*

Gioacchino Rossini: *Seviljski brivec* – uvertura, kavatina Figara *Largo al factotum*

Bedřich Smetana: *Prodana nevesta*, duet *Janka in Kecal*

Giuseppe Verdi: *Nabucco* – uvertura, zbor *Va, pensiero* (3. dejanje)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

- » ustno (npr. razlaga, opis);
- » pisno (glasbeni zapis, likovna upodobitev, besedilni opis);

- » glasbena izvedba (glasbena, plesna, gibalna; samostojno ali skupinsko), nastop;
- » glasbeni izdelek (npr. zvočni posnetek, preprosta partitura, improvizacija).

OPISNI KRITERIJI

Glasbeni jezik

- » razumevanje in uporaba pojmov in pojmovnih mrež usvojenih skozi glasbene dejavnosti (izvajanje, poslušanje, ustvarjanje).

Izvajanje

- » samostojno, doživeto izvajanje;
- » orientacija v glasbenem zapisu.

Poslušanje

- » smiselni opis;
- » pravilno poimenovanje in razlikovanje.

Ustvarjanje

- » obsežno, smiselno in izvirno ustvarjanje;
- » skladnost ter samostojna izvedba ustvarjenega dela.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (spletna izd.). Zavod RS za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiiil> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiiil>)

Holcar, A. idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

GLASBENI JEZIK

Ahačič, K. (2025). *Ključni cilji po področjih skupnih ciljev* (Spletna izd.). Zavod RS za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/eohgiiil>

Holcar, A. idr. (2016). *Formativno spremljanje v podporo učenju. Priročnik za učitelje in strokovne delavce*. Zavod RS za šolstvo.

Marentič Požarnik, B. (2021). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.

Borota, B. (2015). *Osnove teorije glasbe in oblikoslovja za učitelje in vzgojitelje*. Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta Koper.

Kopačin, B., in Birska, E. (2022). *Prožne oblike učenja in poučevanja glasbenih ter likovnih vsebin*. Univerza na Primorskem.

Kuret, P. (2004). *Zgodbe o glasbi in glasbenikih*. Didakta.

Pesek, A. (1997). *Otroci v svetu glasbe: izbrana poglavja iz glasbene psihologije in pedagogike*. Mladinska knjiga.

Izvajanje

Cvetko I. (2017). *Otroške igre od A do Ž*. Celjska Mohorjeva družba.

Gruber, K. (2016, 2017). *Katjina upevalnica 1, 2*. Glasbena delavnica Orfej.

Gruber, K. (2019, 2022). *Učne pesmi 1, 2*. Glasbena delavnica Orfej.

Gruber, K. (2024). *Pesmi sestavljanke*. Glasbena delavnica Orfej.

Gruber, K. (2020). *Gibalnice: 33 pesmi za igro in ustvarjanje*. Glasbena delavnica Orfej.

Jež, J. (2000). *Pregled glasbil. Opis glasbil*. DZS.

Kumer, Z. (2002). *Slovenska ljudska pesem*. Slovenska matica.

Novak, N., Kmetec, M., in Lubej, N. (2021). *Sija, bija, kam pa gre – priročnik za otroško ljudsko izročilo v šoli*. Zveza KD Maribor.

Pesek, A., in Pettan, S. (2000). *Pesmi in plesi ljudstev sveta za otroke*. Mladinska knjiga.

Šivic, U., idr. (2005). *Družinska pesmarica: 100 slovenskih ljudskih pesmi*. Mladinska knjiga.

Poslušanje

Michels, U. (2002). *Glasbeni atlas*. DZS.

Reichenberg, M. (2007, 2009). *Glasbeni kažipot 4–6, 7–9*. Zavod RS za šolstvo.

Vrbančič, I. (2020). *Poslušam glasbo. Didaktični in metodični vidiki*. Založba Obzorja.

Ustvarjanje

Kopačin, B., in Birs, E. (2022). *Prožne oblike učenja in poučevanja glasbenih ter likovnih vsebin*. Univerza na Primorskem.

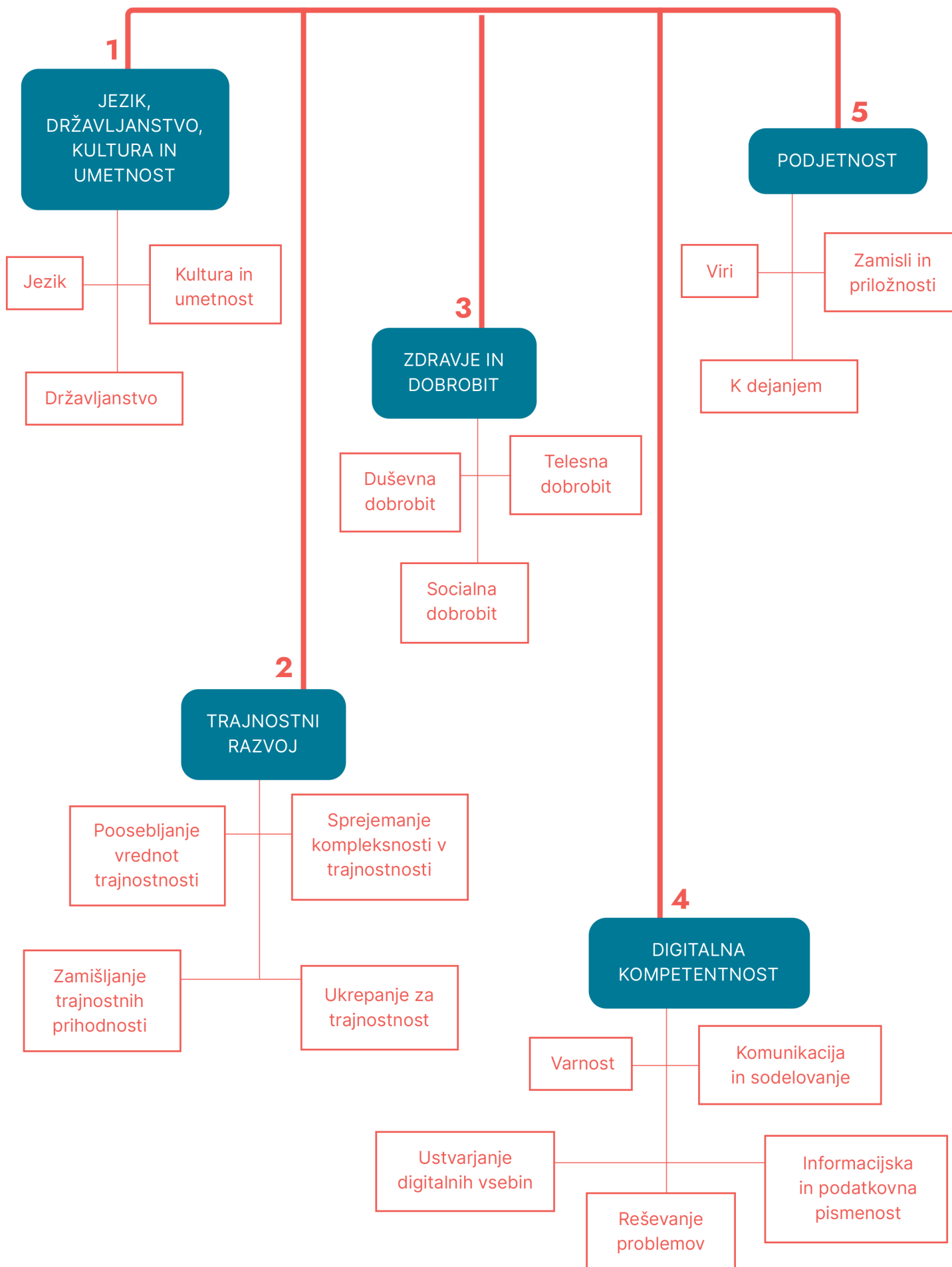
Krofljč, B., in Gobec, D. (1995). *Igra, gib, ustvarjanje, učenje: metodični priročnik za usmerjene ustvarjalne gibno-plesne dejavnosti*. Pedagoška obzorja.

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3 /// ZDRAVJE IN DOBROBIT

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljijsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.